

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

23 août 2021

PROPOSITION DE LOI**modifiant la loi du 20 juillet 1990
relative à la détention préventive**(déposée par Mme Marijke Dillen et consorts)
_____**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

23 augustus 2021

WETSVOORSTEL**tot wijziging van de wet van 20 juli 1990
betreffende de voorlopige hechtenis**(ingediend door mevrouw Marijke Dillen c.s.)
_____**RÉSUMÉ**

Les conditions régissant la remise en liberté d'une personne suspectée d'un délit sont imposées pour une durée maximale de trois mois. Si ces conditions ne sont pas prolongées avant la fin du délai pour lequel elles ont été imposées, elles expirent.

Cette règle ne pose pas de problème lorsque la non-prolongation des conditions découle d'un choix délibéré mais ce n'est pas le cas lorsque l'intention était de prolonger ces conditions dans les délais prescrits mais qu'il a été omis de le faire, cette omission pouvant en effet avoir des conséquences dramatiques.

Cette proposition de loi y remédie en prévoyant que ces conditions resteront d'application jusqu'à la prise d'une décision mettant fin aux poursuites.

SAMENVATTING

De voorwaarden waaronder een verdachte van een misdrijf in vrijheid kan worden gesteld, worden opgelegd voor een maximale periode van drie maanden. Voor zover de voorwaarden voor het verstrijken van de opgelegde termijn niet worden verlengd, vervallen de opgelegde voorwaarden.

Voor zover de niet-verlenging van de voorwaarden een bewuste keuze is stelt zich geen probleem. Een ander verhaal is het indien men weldegelijk de intentie had om de voorwaarden tijdig te verlengen, maar dit door een vergetelheid naliet te doen. De gevolgen kunnen dramatisch zijn.

Dit wetsvoorstel komt aan de voormelde problematiek tegemoet. De voorwaarden blijven gelden tot er een beslissing is die een einde maakt aan de vervolging.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Lorsqu'une personne suspectée d'un délit est remise en liberté, cette libération peut être subordonnée à certaines conditions. D'une part, ces conditions peuvent être imposées par le juge d'instruction pour une durée de trois mois au maximum. D'autre part, les juridictions d'instruction ou de jugement disposent des mêmes pouvoirs lorsqu'elles remettent un inculpé ou un prévenu en liberté.

Au cours de l'instruction judiciaire, le juge d'instruction peut imposer, d'office ou sur réquisition du procureur du Roi, une ou plusieurs nouvelles conditions qui abrogent, modifient ou prolongent, en tout ou en partie, les conditions déjà imposées. Le juge d'instruction doit prendre une décision à propos de la prolongation des conditions avant la fin du délai pour lequel elles ont été imposées. À défaut, ces conditions expirent. Lesdites conditions peuvent être prolongées pour le délai qu'il fixe et, au maximum, pour trois mois (article 36, § 1^{er}, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive).

Lorsqu'à la suite du règlement de la procédure, la chambre du conseil renvoie l'inculpé devant le tribunal correctionnel, elle peut décider du maintien ou du retrait des conditions par une ordonnance séparée et motivée (article 36, § 2, de la loi susvisée).

Lorsque l'instruction judiciaire est clôturée, la juridiction de jugement saisie de l'affaire peut prolonger les conditions existantes, sur réquisition du procureur du Roi ou à la demande de l'inculpé, pour une durée maximale de trois mois et, au plus tard, jusqu'au jugement. Elle peut également les retirer ou dispenser de l'observation de certaines d'entre elles. Elle ne peut pas en imposer de nouvelles (article 36, § 3, de la loi susvisée).

Si le juge d'instruction ou les juridictions d'instruction ou de jugement ne décident pas d'une prolongation ou d'un maintien des conditions avant l'échéance du terme ou des termes pour lequel(s) elles ont été imposées, il est impossible de les réactiver ultérieurement et le suivi de l'inculpé prend donc fin.

La dure réalité nous a montré que le dispositif en vigueur était insuffisant, en pratique, dès lors qu'un simple oubli involontaire peut entraîner la non-prolongation des conditions (nécessaires) auxquelles la remise

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Als een verdachte van een misdrijf in vrijheid wordt gesteld kunnen aan zijn invrijheidsstelling bepaalde voorwaarden worden gekoppeld. Deze voorwaarden kunnen enerzijds worden opgelegd door de onderzoeksrechter voor een duur van maximum drie maanden. Anderzijds beschikken de onderzoeks- of vonnisgerechten over dezelfde bevoegdheden wanneer zij een verdachte of een beklaagde in vrijheid stellen.

De onderzoeksrechter kan in de loop van het gerechtelijk onderzoek, ambtshalve of op vordering van de procureur des Konings, een of meer nieuwe voorwaarden opleggen, die de reeds opgelegde voorwaarden geheel of gedeeltelijk opheffen, wijzigen of verlengen. De onderzoeksrechter moet over de verlenging van de voorwaarden beslissen vóór het verstrijken van de opgelegde termijn. Bij gebreke waaraan de voorwaarden komen te vervallen. Deze voorwaarden kunnen worden verlengd voor de termijn die hij bepaalt en maximaal voor drie maanden (Artikel 36, § 1 wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis).

Wanneer de raadkamer ingevolge regeling van de rechtspleging, de verdachte naar de correctionele rechtbank verwijst, kan zij bij een afzonderlijke gemotiveerde beschikking beslissen dat de opgelegde voorwaarden worden gehandhaafd of ingetrokken (Artikel 36, § 2 wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis).

Na het afsluiten van het gerechtelijk onderzoek kan het vonnisgerecht waarbij de zaak aanhangig is, op vordering van de procureur des Konings of op verzoek van de verdachte, de opgelegde voorwaarden verlengen voor maximum drie maanden en uiterlijk tot het vonnis. Het vonnisgerecht kan die voorwaarden ook intrekken of vrijstelling verlenen van de naleving van sommige daarvan. Het kan geen nieuwe voorwaarden opleggen (Artikel 36, § 3 wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis).

Wanneer de opgelegde voorwaarden niet worden verlengd of bevestigd voor het verstrijken van de opgelegde termijn, is het niet meer mogelijk om deze voorwaarden achteraf nog te reactiveren en dan eindigt de opvolging van de verdachte.

Uit de pijnlijke realiteit is gebleken dat het systeem zoals het op heden voorligt in de praktijk niet voldoet. Één ongewilde vergetelheid kan er immers toe leiden dat de (noodzakelijke) voorwaarden die aan de invrijheidsstelling

en liberté d'un suspect est subordonnée, avec toutes les conséquences tragiques qui peuvent en découler.

Nous songeons notamment, à cet égard, à l'affaire Julie Van Espen. Dans ce cas, la chambre du conseil avait remis Steve Bakelmans en liberté conditionnelle dans le cadre d'une affaire à sa charge. Les conditions de sa remise en liberté ont expiré après le règlement de la procédure et après l'audience d'introduction devant le tribunal correctionnel mais avant que celui-ci ait rendu son jugement. Le parquet n'ayant pas requis la prolongation de ces conditions, Steve Bakelmans a alors été libéré, puis il a commis des actes abominables qui ont bouleversé toute une nation.

À la suite de cette affaire, le Conseil supérieur de la Justice a mené une enquête particulière qui a abouti à la formulation de recommandations. La présente proposition de loi vise à donner suite à l'une de ces recommandations.

Une modification relativement simple du cadre juridique permettrait que les conditions imposées restent d'application jusqu'à la prise d'une décision mettant fin aux poursuites. Cette modification permettrait au moins d'éviter qu'un oubli factuel puisse avoir des conséquences tragiques, comme c'est arrivé dans le passé.

La modification proposée donne suite aux observations formulées par le Conseil d'État à propos de la proposition de loi DOC 55 1032/1¹.

van een verdachte zijn verbonden niet worden verlengd, met alle potentiële tragische gevolgen van dien.

In het bijzonder kan in deze verwezen worden naar de zaak Julie Van Espen. De Raadkamer had in een zaak lastens Steve Bakelmans deze laatste vrijgelaten onder voorwaarden. De voorwaarden kwamen te vervallen na de regeling van de rechtspleging, en na de inleidende zitting voor de correctionele rechtbank, maar vóórleer deze laatste rechtbank zijn vonnis had gewezen. Het parket vorderde de verlenging van de voorwaarden niet, Bakelmans kwam vrij, en liet met zijn afschuwelijke daden een natie verweesd achter.

Naar aanleiding van deze zaak werd er door de Hoge Raad voor de Justitie een bijzonder onderzoek gevoerd hetgeen resulteerde in een reeks aanbevelingen. Dit wetsvoorstel komt tegemoet aan één van de aanbevelingen van de Hoge Raad.

Een relatief eenvoudige ingreep in het juridische kader zorgt ervoor dat wanneer er voorwaarden worden opgelegd, deze blijven gelden tot wanneer er een beslissing is genomen die een einde maakt aan de vervolging. Zo wordt er minstens voor gezorgd dat een feitelijke vergetelheid geen zoals in het verleden voorgedane verstreckende gevolgen kan hebben.

Er werd tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de Raad van State zoals deze geformuleerd werden aangaande het wetsvoorstel DOC 55 1032/1¹.

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)
Dries VAN LANGENHOVE (VB)
Reccino VAN LOMMEL (VB)
Tom VAN GRIEKEN (VB)
Barbara PAS (VB)

¹ *Doc. Parl.*, Chambre, 2019-2020, DOC 55 1032/002.

¹ *Parl. St.*, Kamer, 2019-2020, DOC 55 1032/002.

PROPOSITION DE LOI**Article 1^{er}**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 35, § 1^{er}, alinéa 1^{er}, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, les mots “, pendant le temps qu'il détermine et pour un maximum de trois mois” sont remplacés par les mots “, jusqu'à la prise d'une décision mettant fin aux poursuites”.

Art. 3

Dans l'article 36 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le § 1^{er}, alinéa 1^{er}, les mots “retirer, modifier ou prolonger” sont remplacés par les mots “retirer ou modifier”;

b) dans le § 1^{er}, l'alinéa 2, inséré par la loi du 31 mai 2005, est abrogé;

c) dans le § 2, les mots “du maintien ou” sont abrogés;

d) le § 3 est remplacé par ce qui suit:

“§ 3. Après la clôture de l'instruction judiciaire, et sur réquisition du procureur du Roi ou à la requête de l'inculpé, la juridiction de jugement saisie de la cause peut retirer les conditions existantes ou dispenser de l'observation de certaines d'entre elles. Elle ne peut en imposer de nouvelles.”.

Art. 4

La présente loi entre en vigueur le lendemain de sa publication au *Moniteur belge* et s'applique aux conditions déjà imposées après que le juge concerné a pu statuer,

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 35, § 1, eerste lid van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis worden de woorden “voor de tijd die hij bepaalt en maximum voor drie maanden” vervangen door de woorden “tot een beslissing die een einde maakt aan de vervolging”.

Art. 3

In artikel 36 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in § 1, eerste lid worden de woorden “opheffen, wijzigen of verlengen” vervangen door de woorden “opheffen of wijzigen”;

b) in paragraaf 1 wordt het tweede lid, ingevoegd bij de wet van 31 mei 2005, opgeheven;

c) in paragraaf 2 worden de woorden “gehandhaafd of” opgeheven;

d) paragraaf 3 wordt vervangen als volgt:

“§ 3. Na het afsluiten van het gerechtelijk onderzoek kan het vonnisgerecht waarbij de zaak aanhangig is, op vordering van de procureur des Konings of op verzoek van de verdachte, de opgelegde voorwaarden intrekken of vrijstelling verlenen van de naleving van sommige daarvan. Hij kan geen nieuwe voorwaarden opleggen.”

Art. 4

Deze wet treedt in werking de dag volgend op de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*, en is van toepassing op de reeds opgelegde voorwaarden

après l'entrée en vigueur de la loi, sur la prolongation, le maintien ou le retrait éventuels de celles-ci.

1^{er} juillet 2021

nadat de betrokken rechter zich na de inwerkingtreding van de wet heeft kunnen uitspreken over de eventuele verlenging, handhaving of intrekking ervan.

1 juli 2021

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)
Dries VAN LANGENHOVE (VB)
Reccino VAN LOMMEL (VB)
Tom VAN GRIEKEN (VB)
Barbara PAS (VB)